

ONZE EIGEN KRACHT CENTRALE

Pieter Hoekstra

Het komt niet zo vaak voor dat een familielid geridderd wordt, zelfs al is het voor mij dan nog de koude kant. Maar op de naamdag van de zachtmoedige heilige Franciscus werd Rob van Pagée, omdat het hare majesteit behaagde, ridder. Hij verdient deze erkenning voor zijn tomeloze inzet voor de meest kwetsbaren. De Amsterdamse locoburgemeester Lodewijk Asscher had jaren geleden bij de naam *Eigen Kracht Centrale* eerst het beeld van de gigantische energiecentrale van 'Westpoort' bij de Coentunnel, maar Asscher was snel om. Juist de kleine menselijke schaal, waarin participatie en *samenredzaamheid* van burgers centraal staan, spreekt hem aan. De kern is dat burgers de zeggenschap houden over hun eigen leven, zeker in contact met organisaties en overheden. Glunderend stelde Asscher vast dat deze benadering Amsterdam de afgelopen periode al zeven miljoen bespaard heeft. Rob van Pagée gaf eerder al aan dat juist de crisis een boost is voor ideeën als van de 'EKC'. Het moet nu immers anders.

Kleinschaligheid lijkt grote kansen te krijgen. De snelle groei van 'Buurtzorg' is hiervan een voorbeeld. Weinig overhead en een grote betrokkenheid van de verpleegkundigen bij *hun* patiënten én bij de organisatie. Onderwijsinstellingen worden weer opgesplitst. De betrokkenheid van mensen wordt links en rechts weer op prijs gesteld. We hebben het dan over de *Civil Society*. Eigenlijk staat die burgergemeenschap tussen de 'overheid' en 'thuis'. Heel lang waren het de kerken die hun verantwoordelijkheid namen. Denk aan het opzetten van ziekenhuizen en scholen, maar wie herinnert zich nog dat het maatschappelijk werk tot enkele decennia geleden nog vooral kerkelijk werk was?

Totdat in de jaren '70 de overheid meende alles te moeten doen, om het twintig jaar later allemaal aan de markt over te laten.

Is *Civil Society* een nieuw begrip? Adam Ferguson schrijft al in 1767 'An Essay on the History of Civil Society'. En een beetje economisch filosoof vanaf Hegel gebruikt het. Door de jaren heen ben ik dat begrip overigens altijd tegengekomen op de plekken waar de burgergemeenschap juist afwezig was, dus in bijvoorbeeld probleemwijken, waar geen gezonde samenhang meer is tussen mensen. We moeten niet naar meer *politie*, maar we moeten naar meer *gemeenschap*, zegt de psycholoog Robert Lupton, die bijna 40 jaar opbouwwerk in de gevaarlijkste wijken van Atlanta doet.

De afgelopen paar jaar zijn ook in onze eigen omgeving de veranderingen doorgegaan. Oude gemeenten zijn opgegaan in een veel groter verband. En zeker in de letterlijke zin is de politieke besluitvorming verder van ons weggeraakt. De belangen worden niet meer op dorpsniveau behartigd, maar gemeente-breed. Wat gaat dat betekenen voor onze voorzieningen? Vooral nu er onder dwang van de economische realiteit nog heel veel lastenverzwaringen, bezuinigingen en verlies van werk of zekerheden op ons afkomen. Rob van Pagée gaf eerder al aan dat de crisis een boost is voor ideeën als van de 'EKC'.

Ons eigen Vreeland heeft een stevig verenigingsleven. Daarmee ligt er een mooi fundament voor een echte *Civil Society*. Maar de naam die Rob bedacht voor zijn initiatief vind ik nog veel mooier. Ook voor ons dorp dus een *eigen krachtcentrale!*